

АКАДЕМИЯ ЗА МУЗИКАЛНО, ТАНЦОВО И ИЗОБРАЗИТЕЛНО ИЗКУСТВО „ПРОФ. АСЕН ДИАМАНДИЕВ“ - ПЛОВДИВ

ФАКУЛТЕТ ИЗОБРАЗИТЕЛНИ ИЗКУСТВА
КАТЕДРА ПРИЛОЖНИ ИЗКУСТВА

УЧЕБНА ПРОГРАМА по дисциплината Фотография и изкуство

Образователно-квалификационна степен: **Магистър**
Специалност **Фотография, Редовно обучение**
ИЗГОТВИЛ: **Доц. Иглена Русева**

Анотация

Известна роля в стремежа за откриване на ново средство за изобразяване на натурата играе и все по-належащата необходимост от демократизация на художествения образ – процес, който в европейското изкуство може да бъде проследен от средновековната сакрална живопис, през постепенната ѝ секуларизация през Ренесанса, та чак до портретните миниатюри на богати еснафи в края на XVIII – началото на XIX в. Изобразителното изкуство започва да се разкъсва между две насоки: собствено естетическа и психологическа, свързана със стремежа да създаде „двойник“ на видимия свят. Тази потребност от илюзия, нарастваща в хода на удовлетворяването ѝ, постепенно изцяло подчинява изобразителните изкуства. И понеже перспективата решава само проблема на пластичните форми, но не и проблема на движението, реализмът получава естественото си продължение в стремежа да се изрази мига. Откривателите на фотографията се нагърбват до известна степен и с тази нелека задача.

Със самата си поява фотографията освобождава изобразителното изкуство от натрапчивия му стремеж към правдоподобие, тъй като се оказва откритие, което окончателно и в най-дълбоките му корени удовлетворява натрапчивия стремеж към реализъм. Новооткритият изобразителен метод предлага възможност да бъде напълно удовлетворена потребността на съвременниците от илюзорно сходство чрез механично репродуциране. От казаното дотук става очевидно, че

появата на фотографията е не само едно от най-революционните открития на модерното време, но и може би най-важното събитие в историята на изобразителните изкуства. Донасяйки едновременно освобождение и завършек, тя помага на живописца да приключи с натрапчивия стремеж към реализъм и да придобие отново своята естетическа автономия.

Докато повечето творци отхвърлят фотографията, отричайки правото ѝ да бъде изкуство, художниците от „Златната среда“ са въодушевени от новата техника. Пол Деларош, който, виждайки дагеротипия, възкликва „*От днес живописца е мъртва!*“ е и първият, който още през 1839 г. в писмо до Араго Деларош между другото подчертава, че при фотографията „*природата не само се пресъздава с точност, но и с изкуство. Точността на линиите, прецизността на формите, е максимална...*“

В първия, наречен от изследователите „примитивен“ период (до последното десетилетие на XIX в.), развитието на фотографията следва техническото усъвършенстване на изобразителния метод, като постепенно покрива нови и нови територии в различните жанрове. И ако първоначално творците с артистични амбиции в стремежа си да я наложат като изкуство буквално наподобяват стилово живописца и графиката, то през XX в. въпросът дали фотографията е изкуство престава да бъде актуален. Артистичната фотография следва отблизо, или е съавтор на естетическите доктрини на родените през XX-то столетие направления в изобразителното изкуство и намира ярка реализация в стилове като кубизъм, футуризм, дадаизъм, сюрреализъм, функционализъм, конструктивизъм, абстракционизъм, поп-арт, минимализъм, хепънинг, пърформанс, концептуализъм, фото- и хиперреализъм и постмодернизъм. Днес фотографията, (по подобие на останалите визуални изкуства), е излязла от традиционните си рамки и поема функциите на изграждаща съставна част от една цялостна система, наречена модифицирана или претърпяла метаморфоза реалност. Основният ѝ стремеж (присъщ между другото на която и да било област на съвременното изкуство) е да разруши автономията на собствената си дисциплина и да я приобщи към останалите специалности на артистична и извън артистична комуникация, съответстващи на модерното време. В този контекст фотографията престава да бъде цел и се превръща в средство за постигане на нещо, което я надвишава – в средство за постигане на нова поезия, която е преди всичко *modus vivendi* или начин на живот.

Съвременници сме и на друг процес. В началото на 90-те години на XIX в. сецесионовият пикторализъм се появява и като реакция срещу профанизацията на фотографията, настъпила с бурното развитие на снимачната техника. Днес цифровите технологии играят ролята на първите любителски камери Kodak и всеки, който има малко желание и елементарни компютърни умения, може да преобрази паспортната си снимка в образ à la Дега, Пикасо или дори Кандински, но и à la Стайхен, Ерфурт и Демаши. Новите дилетанти снимат със същото настървение, но не само за да събират фотографиите си в семейния албум. Глобалната информационна мрежа е тяхната изложбена зала.

Основната цел на лекционния курс е студентите да осмислят нелекия път на фотографското изкуство, днешното му място в пейзажа на изкуството на XXI век, както и причините за

смиването на границата между различните изобразителни изкуства и раждането на понятието „визуален артист“. Изучаването на “Фотография и изкуство” дава на всеки академично образован фотограф система от фотографски ценности и необходимата ерудиция, която от една страна му помага да възприема всяка своя среща с фотографията като среща със симптом на културното съвремие, а от друга страна го провокира да съпоставя и ориентира собствените си творчески търсения в координатната система на съвременната образна култура.

Критерии за оценяване

Отлична и много добра оценка получават студентите, които:

- притежават висока езикова и фотографска култура;
- редовно представят снимки на контролните проверки;
- мислят модерно и снимат в духа на съвременната фотография;
- осъществяват фотографския си проект в пълно съответствие с темата и идеята, изложени в експликацията им;
- познават в дълбочина проблематиката, коментирана в контекста на различните стилове във фотографията и изобразителното изкуство;
- демонстрират отлични/много добри качества за критичен анализ;
- умеят да интерпретират вярно информационния масив по дисциплината;
- владеят способността да се аргументират убедително.

Решението за оценка между „отличен“ и „много добър“ е в зависимост от степента на усвоените знания и придобити компетентности.

Добра и средна оценка получават студентите, които:

- притежават приемлива езикова и фотографска култура;
- спорадично представят снимки на контролните проверки;
- мислят традиционно, но снимат в духа на съвременната фотография;
- осъществяват фотографския си проект компромисно по отношение на темата и идеята, изложени в експликацията им;
- имат повърхностни познания за проблематиката, коментирана в контекста на различните стилове във фотографията и изобразителното изкуство;
- демонстрират посредствени качества за критичен анализ;
- имат семпли умения в интерпретирането на информационния масив по дисциплината;
- имат приемлива способност да се аргументират.

Решението за оценка между „добър“ и „среден“ е в зависимост от степента на усвоените знания и придобити компетентности.